KOMISSION PÄÄTÖS,

tehty 25 päivänä marraskuuta 1999,

toimenpiteestä, jonka Saksa aikoo toteuttaa Mecklenburg-Vorpommernin maataloustuotteiden menekin edistämiseksi

(tiedoksiannettu numerolla K(1999) 4227)

(Ainoastaan saksankielinen teksti on todistusvoimainen)

(2000/132/EY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 88 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan,

on mainittujen artiklojen mukaisesti kehottanut asianomaisia esittämään huomautuksensa ([1]),

sekä katsoo seuraavaa:

I **MENETTELY**

(1) Saksa on ilmoittanut komissiolle 24. joulukuuta 1997 päivätyllä kirjeellä tukitoimenpiteestä maataloustuotteiden menekin edistämiseksi. Se on toimittanut komissiolle lisätietoja 20. toukokuuta 1998, 17. syyskuuta 1998 ja 17. helmikuuta 1999 päivätyillä kirjeillä.

(2) Koska tuki koskee sekä kalastus- että maataloustuotteita, se on jaettu kahteen osaan. Valtiontuki N 22/A/98 (nyt C 23/99) koskee maataloustuotteiden tukea ja valtiontuki N 22/B/98 kalastustuotteiden tukea. Komissio hyväksyi valtiontuen N 22/B/98 15. kesäkuuta 1998 päivätyllä kirjeellä SG (98) D/4799. Tämä päätös koskee ainoastaan valtiontukea N 22/A/98 (nyt C 23/99).

(3) Komissio on ilmoittanut Saksalle 3. toukokuuta 1999 päivätyllä kirjeellä päätöksestään aloittaa tämän toimenpiteen osalta perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu menettely.

(4) Komission päätös menettelyn aloittamisesta julkaistiin *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* ([2]). Komissio on kehottanut asianomaisia esittämään huomautuksensa.

(5) Saksan viranomaiset ovat esittäneet huomautuksensa 8. syyskuuta 1999 päivätyllä kirjeellä. Komissio ei ole saanut huomautuksia asianomaisilta.

II **KUVAUS**

(6) Toimenpiteellä pyritään edistämään Saksan Mecklenburg-Vorpommernin alueen maatalousalan kehitystä kohti markkinalähtöistä tuotantoa. Erityisesti pk-yrityksillä on vaikeuksia sopeuttaa tuotantomenetelmänsä ja järjestää markkinointitoimintansa. Siksi Mecklenburg-Vorpommernin osavaltio haluaa alentaa kynnystä markkinointitoiminnan aloittamiseksi, ja se haluaa edistää alueen maatalousalan yrittäjien markkinointitaitojen kehittämistä.

(7) Toimenpiteellä tuetaan menekinedistämistoimia ja markkinointimahdollisuuksien parantamista yleisellä tasolla. Toimenpide koskee erityisesti seuraavien asioiden tukemista:

— Essen und Trinken in Mecklenburg-Vorpommern -ravintolakilpailun järjestäminen

— menekinedistämissuunnitelmien kehittäminen

— osallistuminen messuille ja alan markkinoille

— laatu- ja tavaramerkkien kehittäminen

— osallistuminen menekinedistämistä koskeviin seminaareihin ja työryhmiin

— markkinatutkimus

— menekinedistämistoimet ja myynnin tukitoimet (mainonta)

— alueellisen merkin kehittäminen ja ylläpitäminen

— esitteiden ja esittelylehtisten käyttö.

(8) Toimenpiteellä myönnetään tukea tuottajaorganisaatioille, maataloustuotteiden jalostuksen ja mainonnan alalla toimiville yrityksille, menekinedistämistä tukevilla aloilla toimiville järjestöille ja maatalousjärjestöille. Alkuperäisen ilmoituksen mukaan tuensaajien tukikelpoisuuden edellytyksenä oli sääntömääräinen toimipaikka Mecklenburg-Vorpommernissa. Tuki myönnetään suorina avustuksina. Tukikelpoisista kuluista voidaan korvata enintään 50 prosenttia (60 prosenttia, jos tuensaajana on pk-yritys). Avustuksena myönnettävän tuen enimmäismäärä on kuitenkin 150 000 Saksan markkaa. Toimenpide on voimassa vuosina 1999—2002.

(9) Tuki koostuu useista toimenpiteistä, jotka voidaan jakaa ns. pehmeisiin tukiin ja menekinedistämistukiin. Komissio totesi perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdan mukaisen menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä, että se ei vastusta toimenpidettä, mikäli se koskee pehmeitä tukia. Tämä koskee ravintolakilpailun järjestämistä, osallistumista messuille ja alan markkinoille, osallistumista menekinedistämistä koskeviin seminaareihin ja työryhmiin, menekinedistämissuunnitelmien kehittämistä, laatu- ja tavaramerkkien kehittämistä ja markkinatutkimusta.

([1]) EYVL C 213, 24.7.1999, s. 19.
([2]) Ks. alaviite 1.

(10) Myynninedistämistukien on oltava valtion osallistumisesta maatalous- ja kalastustuotteiden myynninedistämiseen tehdyn komission tiedonannon ([1]) ja, kun kyseessä on mainonta, maataloustuotteiden ja tiettyjen muiden ETY:n perustamissopimuksen liitteeseen II kuulumattomien tuotteiden, kalastustuotteet pois luettuina, mainonnan kansallisesta tukijärjestelmästä ([2]) annetun puiteasiakirjan mukaisia.

(11) Yksi menekinedistämistukien tärkeimmistä edellytyksistä on se, että tuki on perustamissopimuksen 28 artiklan mukaista. Edellä mainitun vuonna 1986 annetun komission tiedonannon liitteessä olevan 2.3.1 kohdan mukaisesti on olemassa vaara, että 28 artiklaa rikotaan, jos "tuotteen kansallista alkuperää korostetaan tarpeettomasti … menekinedistämiskampanjoissa. Tuottajamaa voidaan ilmoittaa käyttäen maan nimeä tai tunnusta edellyttäen, että viittaukset toisaalta tuotteen ominaisuuksiin ja eri tyyppeihin ja toisaalta sen kansalliseen alkuperään ovat sopivassa suhteessa keskenään. Viittauksien olisi oltava kampanjan kuluttajille välittämän pääviestin lisätietoja, eivätkä ne saa olla pääsyynä siihen, miksi kuluttajia kehotetaan ostamaan tuote."

(12) Aiemmissa päätöksissä ([3]) komissio on todennut, että toimenpide on perustamissopimuksen 28 artiklan mukainen. Komissio on kuitenkin tarkastellut uudelleen Saksan viranomaisten näytteeksi lähettämää aineistoa. Näyte koostuu maataloustuotteiden kuvasta, muutamasta rivistä tekstiä sekä kahdesta Mecklenburg-Vorpommern-merkistä. Tekstissä sanotaan: "Hier schmeckt's" (Täällä ruoka maistuu), "Bei uns kommt alles frisch auf den Tisch" (Meillä ruoka tuodaan tuoreena pöytään). Mukana on myös teksti, jossa kerrotaan, että hyvä maaperä ja leuto ilmasto ovat parhaat edellytykset runsaalle hedelmä- ja vihannes- sekä perunasadolle. Vaikutti siltä, että juuri muuta viestiä ei ollut kuin se, että tuotteet ovat peräisin Mecklenburg-Vorpommernista. Sen vuoksi komissio epäili, olivatko viittaukset ominaisuuksiin ja eri tyyppeihin sopivassa suhteessa keskenään.

(13) Toimenpiteellä myönnettäisiin tukea lisäksi ainoastaan yrityksille, joiden sääntömääräinen toimipaikka on Mecklenburg-Vorpommernissa. Perustamissopimuksen 43 artiklan mukaan rajoitukset, jotka koskevat jonkin jäsenvaltion kansalaisten asettautumisvapautta jonkin toisen jäsenvaltion alueelle, ovat kiellettyjä. Kielto koskee myös rajoituksia, jotka estävät jonkin jäsenvaltion kansalaisten vapautta perustaa kauppaedustajan liikkeitä, sivuliikkeitä tai tytäryhtiöitä jonkin toisen jäsenvaltion alueelle.

([1]) EYVL C 272, 28.10.1986.
([2]) EYVL C 302, 12.11.1987.
([3]) Ks. NN 27/97, menekinedistämistä koskeva direktiivi, ja N 22/B/98, Mecklenburg-Vorpommernin kalastustuotteiden menekinedistäminen. Kuten yhteisöjen tuomioistuin on todennut useaan otteeseen ([4]), mainittu kielto ei koske ainoastaan ammatinharjoittamisen erityissääntöjä, vaan myös sääntöjä, jotka koskevat erilaisia yleisiä ammatinharjoittamista helpottavia mahdollisuuksia. Sen vuoksi komissio epäili, oliko toimenpide perustamissopimuksen 43 ja 48 artiklan mukainen.

III **SAKSAN HUOMAUTUKSET**

(14) Saksan viranomaiset totesivat 8. syyskuuta 1999 päivätyssä kirjeessään, että toimenpiteellä ei myönnetä tukea ilmoituksen mukana toimitetulle menekinedistämisaineistolle. Uusia menekinedistämissuunnitelmia laaditaan, jotta toimenpiteen kyseinen osuus olisi toimiva. Kyseisissä menekinedistämistoimissa on noudatettava valtion osallistumisesta maatalous- ja kalastustuotteiden myynninedistämiseen tehdyssä komission tiedonannossa ja maataloustuotteiden ja tiettyjen muiden ETY:n perustamissopimuksen liitteeseen II kuulumattomien tuotteiden, kalastustuotteet pois luettuina, mainonnan kansallisesta tukijärjestelmästä -puiteasiakirjassa mainittuja sääntöjä ja edellytyksiä. Komissiolle on toimitettava vuosittain kertomus toimenpiteen toteuttamisesta.

(15) Saksan viranomaiset ilmoittivat lisäksi, että he ovat poistaneet toimenpiteen tukikelpoisuusedellytyksen, joka koskee sääntömääräisen toimipaikan sijaintia Mecklenburg-Vorpommernissa.

(16) Saksan viranomaiset totesivat myös, että koko toimenpiteen (valtiontuet N 22/A/98 ja N 22/B/98) talousarvio on korotettu 750 000 Saksan markkaan vuosittain. Tästä talousarviosta myönnetään 230 000 Saksan markkaa vuodessa kalastustoimenpiteille, koska kyseinen talousarvio hyväksyttiin kalastusta varten asiaa N 22/B/98 koskevalla komission päätöksellä kirjeellä SG (98) D/4799.

IV **TOIMENPITEEN ARVIOINTI**

(17) Perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdan mukaisesti jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu yhteismarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

(18) Toimenpiteellä myönnetään avustusta maataloustuotteiden menekinedistämiseen valtion varoista rajoitetulle tuensaajien ryhmälle, joka toimii sellaisten tuotteiden markkinoinnin ja jalostuksen alalla, joista käydään kauppaa yhteisössä. Sen vuoksi toimenpiteessä on selkeästi kyseessä valtiontuki perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitetussa merkityksessä. Saksan viranomaiset eivät ole kiistäneet tätä.

([4]) Ks. asia 305/87, komissio v. Hellenien tasavalta., Kok. 1989, s. 1461.

Perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohta

(19) Komissio voi katsoa tietyn taloudellisen toiminnan tai talousalueen kehityksen edistämiseen myönnettävät tuet yhteismarkkinoille soveltuviksi perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaisesti, jos tuki ei muuta kaupankäynnin edellytyksiä yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla.

Pehmeä tuki

(20) Kuten toimenpiteen kuvauksessa mainitaan, komissio ei vastusta toimenpiteitä, joita voidaan pitää pehmeinä tukina. Komissio ei voinut hyväksyä toimenpiteen tätä osaa tukikelpoisuusedellytysten vuoksi, erityisesti sen vaatimuksen osalta, joka koskee sääntömääräistä toimipaikkaa Mecklenburg-Vorpommernissa. Koska Saksan viranomaiset ovat nyt peruuttaneet tämän vaatimuksen, komissio ei vastusta tuen myöntämistä, koska se täyttää 87 artiklan 3 kohdan c alakohdassa mainitun poikkeuksen edellytykset.

Tuet menekinedistämiseen ja mainontaan

(21) Alueellisen merkin kehittämistä ja ylläpitämistä on arvioitava menekinedistämistoimena, johon sovelletaan valtion osallistumisesta maatalous- ja kalastustuotteiden myynninedistämiseen tehtyä komission tiedonantoa ja myös maataloustuotteiden ja tiettyjen muiden ETY:n perustamissopimuksen liitteeseen II kuulumattomien tuotteiden, kalastustuotteet pois luettuina, mainonnan kansallisesta tukijärjestelmästä -puiteasiakirjaa, koska menekinedistämiseen sisältyy myös mainontaa.

(22) Edellä mainittua tiedonantoa ja puiteasiakirjaa sovelletaan myös tarkasteltaessa menekinedistämistoimia, myynnin tukitoimia ja esitteiden ja esittelylehtisten käyttöä.

(23) Sekä tiedonannossa että puiteasiakirjassa korostetaan sitä, että menekinedistämistukea ei voida pitää yhteismarkkinoille soveltuvana, jos sitä koskevassa aineistossa rikotaan perustamissopimuksen 28 artiklaa. Lisäksi em. puiteasiakirjassa kielletään tiettyihin yrityksiin liittyvän mainonnan tuki, ja siinä edellytetään, että mainonnan on koskettava vähintään yhtä seuraavista ryhmistä:

— maatalouden liikatuotanto

— uudet tuotteet tai sellaiset korvaavat tuotteet, joista ei ole vielä ylituotantoa

— tiettyjen alueiden kehittäminen

— pk-yritysten kehittäminen

— korkealaatuisten tuotteiden ja terveysruoan mainonta.

Edellä mainitun puiteasiakirjan mukaisesti myönnettyjen tukien intensiteetti ei myöskään saisi olla enemmän kuin 50 prosenttia tukikelpoisista kuluista.

(24) Komissio on aloittanut perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdan mukaisen menettelyn, koska se epäili, että toimitettu menekinedistämisaineisto ei ole perustamissopimuksen 28 artiklan mukaista. Saksan viranomaiset totesivat kuitenkin 8. syyskuuta 1999 päivätyssä kirjeessään, että toimenpiteellä ei myönnetä tukea ilmoituksen mukana toimitetulle menekinedistämisaineistolle. Uusia menekinedistämissuunnitelmia laaditaan, jotta toimenpiteen kyseinen osuus olisi toimiva. Kyseisissä menekinedistämistoimissa on noudatettava valtion osallistumisesta maatalous- ja kalastustuotteiden myynninedistämiseen tehdyssä komission tiedonannossa ja maataloustuotteiden ja tiettyjen muiden ETY:n perustamissopimuksen liitteeseen II kuulumattomien tuotteiden, kalastustuotteet pois luettuina, mainonnan kansallisesta tukijärjestelmästä -puiteasiakirjassa mainittuja sääntöjä ja edellytyksiä. Komissiolle on toimitettava vuosittain kertomus toimenpiteen toteuttamisesta. Sen vuoksi komissio katsoo nyt, että toimenpide on perustamissopimuksen 28 artiklan mukainen.

(25) Saksan viranomaiset ovat vakuuttaneet, että tukea ei myönnetä minkään tietyn yrityksen menekinedistämiseen.

(26) Edellä mainitussa puiteasiakirjassa todetaan, että tuetun mainonnan olisi koskettava vähintään yhtä seuraavista ryhmistä:

— maatalouden liikatuotanto

— uudet tuotteet tai sellaiset korvaavat tuotteet, joista ei ole vielä ylituotantoa

— tiettyjen alueiden kehittäminen

— pk-yritysten kehittäminen

— korkealaatuisten tuotteiden ja terveysruoan mainonta.

Toimenpiteen tarkoituksena on Mecklenburg-Vorpommernin maatalouden kehittäminen. Useimmat kyseisen tuen saajista ovat pk-yrityksiä. Toimenpiteellä pyritään maataloustuotteiden menekinedistämiseen, ja monia näistä tuotteista tuotetaan liikaa. Sen vuoksi komissio katsoo, että edellytys täyttyy.

(27) Maataloustuotteiden ja tiettyjen muiden ETY:n perustamissopimuksen liitteeseen II kuulumattomien tuotteiden, kalastustuotteet pois luettuina, mainonnan kansallisesta tukijärjestelmästä -puiteasiakirjassa todetaan, että mainonnan tukea saavien olisi itse maksettava vähintään 50 prosenttia kuluista. Puiteasiakirjan 4.3 kohdan mukaan edellä mainittua suoran tuen enimmäismäärää (50 %) on kuitenkin mahdollista korottaa, erityisesti kun kyseessä ovat pk-yritysten tuotteet.

(28) Ilmoitetulla luonnoksella myönnetään enintään 50 prosenttia tukea, mutta siinä on poikkeus pk-yrityksiä varten. Pk-yrityksille voidaan myöntää tukena 60 prosenttia tukikelpoisista kuluista.

(29) Tuen perusintensiteetti on edellä mainitun puiteasiakirjan mukainen. Komissio on hyväksynyt vastaavanlaisissa tapauksissa pk-yrityksille myönnettävien mainontatukien intensiteetiksi 60 tai jopa 75 prosenttia (N 703/95, N 624/95 ja NN 27/97). Sen vuoksi komissio katsoo, että edellytys täyttyy.

Perustamissopimuksen 43 ja 48 artiklan noudattaminen

(30) Kuten edellä on mainittu, komissio aloitti perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdan mukaisen menettelyn, koska näytti siltä, että tukikelpoisuuden edellytyksenä oleva yrityksen sääntömääräisen toimipaikan sijaitseminen Mecklenburg-Vorpommernissa olisi perustamissopimuksen 43 ja 48 artiklan vastainen.

(31) Saksan viranomaiset ilmoittivat 8. syyskuuta 1999 päivätyllä kirjeellä, että he ovat peruuttaneet toimenpiteen tukikelpoisuusedellytyksen, joka koskee sääntömääräisen toimipaikan sijaintia Mecklenburg-Vorpommernissa. Sen vuoksi komissio katsoo, että toimenpide on perustamissopimuksen 43 ja 48 artiklan mukainen.

Korotettu talousarvio

(32) Saksan viranomaiset ilmoittivat 8. syyskuuta 1999 päivätyllä kirjeellä suunnitelmistaan korottaa toimenpiteen talousarviota 230 000 Saksan markasta 750 000 Saksan markkaan vuodessa.

(33) Talousarvion korottaminen ei kuitenkaan muuta komission arviota toimenpiteestä, koska tuki-intensiteetit säilyvät samoina.

V **PÄÄTELMÄ**

(34) Saksan viranomaisten toimenpiteeseen tekemien muutosten vuoksi komissio katsoo, että toimenpide on pehmeitä lainoja koskevan komission käytännön mukainen tai valtion osallistumisesta maatalous- ja kalastustuotteiden myynninedistämiseen tehdyn komission tiedonannon ja maataloustuotteiden ja tiettyjen muiden ETY:n perustamissopimuksen liitteeseen II kuulumattomien tuotteiden, kalastustuotteet pois luettuina, mainonnan kansallisesta tukijärjestelmästä -puiteasiakirjan mukainen.

(35) Sen vuoksi komissio katsoo, että ilmoitettu luonnos koskee toimenpidettä, jolla edistetään tiettyä taloudellista toimintaa, mikäli tuki ei muuta kaupankäynnin edellytyksiä yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdassa tarkoitetussa merkityksessä,

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Toimenpide, jonka Saksa aikoo toteuttaa maatalous-, elintarvike-, metsätalous- ja kalastustuotteiden menekinedistämiseksi — Richtlinien für die Gewährung von Zuwendungen des Landes zur Förderung des Absatzes und zur Verbesserung der Marktposition land-, ernährungs-, forst-, und fischwirtschafliche Erzeugnisse — josta ilmoitettiin ensimmäisen kerran 24. joulukuuta 1997 päivätyllä kirjeellä, soveltuu yhteismarkkinoille perustamissopimuksen 87 artiklan 3 artiklan c alakohdan mukaisesti.

Toimenpiteen toteuttamiselle myönnetään lupa.

2 artikla

Tämä päätös on osoitettu Saksan liittotasavallalle.

Tehty Brysselissä 25 päivänä marraskuuta 1999.

Komission puolesta

Franz FISCHLER

Komission jäsen